

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van de HAN is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2012 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 23 en 24 april 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. C.J.M. van Dongen (voorzitter, domeindeskundige)

De heer dr. M. Stam (domeindeskundige)

Mevrouw C.M. de Waard MSW (domeindeskundige)

De heer S. Bax (studentlid)

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

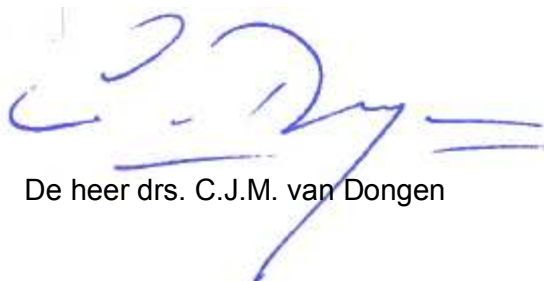
Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2012*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 13 juni 2013

Panelvoorzitter

De heer drs. C.J.M. van Dongen

Panelsecretaris

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong

Samenvatting

Het panel beoordeelt de voltijd- en de deeltijdvariant van de opleiding Maatschappelijk werk en dienstverlening (MWD) van Hogeschool voor Arnhem en Nijmegen in haar geheel als **voldoende**.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties - Voldoende

De bacheloropleiding MWD leidt op tot maatschappelijk werker. Maatschappelijk werkers zijn werkzaam in organisaties die hulp en steun bieden aan mensen met lichamelijke, psychische, psychosociale problemen en/of materiële problemen. Afgestudeerden werken onder meer in de (geestelijke) gezondheidszorg, het onderwijs, de reclassering, de jeugdzorg, jeugdbescherming, de sociale zekerheid, maatschappelijke opvang, buurthuizen en revalidatiecentra. De tien competenties zijn gebaseerd op landelijke beroeps- en opleidingsprofielen. De competenties zijn uitgewerkt in drie niveaus, waarbij de complexiteit steeds verder toeneemt en niveau 3 het beoogde eindniveau is. De beoogde eindkwalificaties zijn voor beide varianten hetzelfde.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving - Goed

Het programma beslaat een periode van vier jaar en wordt in Nijmegen aangeboden. De opleiding wordt aangeboden in twee varianten: voltijd en deeltijd. Beide varianten volgen inhoudelijk hetzelfde curriculum. Beide programma's bestaan uit 240 EC (210 EC voor de major en 30 EC voor de minor). Voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant vindt de minor in het vierde jaar plaats. De lesprogramma's bestaan uit vier periodes van tien weken, waarvan er acht lesweken zijn en twee tentamenweken. De onderwijseenheden zijn in de vorm van beroepstaken georganiseerd.

Voltijdstudenten lopen vanaf het begin van de opleiding wekelijks stage in het werkveld. Van deeltijdstudenten wordt verwacht dat zij over een relevante werkplek beschikken of anderszins stage lopen. Deeltijdstudenten zijn in de hoofdfase één dag per week op de opleiding voor lesactiviteiten en in de propedeuse zijn deeltijdstudenten ook maandagavond op de opleiding. Vakgebieden die in de opleiding aan de orde komen zijn onder andere: psychologie, sociologie, agogiek, levensbeschouwing/ethiek en organisatiekunde.

De opleiding heeft de competenties gekoppeld aan zeven beroepstaken. Het panel stelt vast dat de opleiding haar doelstellingen adequaat heeft vertaald in het curriculum. In de Studiegids zijn de onderwijseenheden duidelijk uitgewerkt. De opleiding heeft daarin tevens de eisen voor de praktijkwerkplek en de praktijkbegeleiding per competentieniveau op heldere wijze uitgewerkt.

De opleiding kan de leerlijn onderzoek meer expliciet in het curriculum aanwijzen, maar de basisvaardigheden zijn opgenomen in het programma. De opleiding mag meer aandacht besteden aan de herkenbaarheid van het honourstraject voor excellerende studenten. Uit de gesprekken blijkt dat er in de opleiding veel aandacht is voor de begeleiding van studenten.

Het docententeam bestaat uit 56 medewerkers. Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding een flinke groei van studentenaantallen doorgemaakt (van 576 studenten in 2006 tot 1096 studenten in 2012). Gevolg daarvan is dat het aantal nieuwe docenten gelijkelijk meegegroeid is (van 19 fte naar 46 fte). De opleiding verdient een compliment voor de wijze waarop zij de afgelopen jaren haar docententeam heeft vormgegeven. Het panel heeft kennism gemaakt met een hecht docententeam. Concluderend stelt het panel vast dat de opleiding erin slaagt een prima samenhangende leeromgeving aan te bieden aan studenten van beide varianten.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties - Voldoende

De opleiding toetst op verschillende manieren of de student aan de vereiste competenties voldoet, zoals door middel van: handelingsdemonstraties, beroepsproducten, reflecties, verslagen, beoordelingsgesprekken, kennistoetsen, integrale toetsen en de Nederlandse taaltoets. De integrale toetsen sluiten een behaald niveau (1, 2, 3) van de student af. Er vindt een criteriumgericht interview plaats op basis van een portfolio, waarin de student het niveau laat zien, bijvoorbeeld aan de hand van beroepsproducten. Het panel stelt vast dat de vormen van toetsen goed bij het niveau passen dat getoetst wordt.

De afstudeerfase van de opleiding bestaat uit het behalen van de beroepstaken op niveau 3 gevolgd door een integrale toets. De integrale toets bestaat uit een criteriumgericht interview waarin de student laat zien dat hij de competenties beheerst. De basis voor het interview vormt het portfolio dat de student gedurende de laatste twee jaar van de opleiding heeft samengesteld en een reflectie van de student op elke competentie van de opleiding.

Het panel heeft verschillende beroepsproducten bestudeerd en stelt vast dat de beroepsproducten zeer relevant zijn voor het vakgebied. Het panel merkt daarbij op dat soms op basis van één casus verschillende beroepsproducten zijn uitgewerkt. Het panel is van oordeel dat de beroepsproducten voldoende complexiteit laten zien en de competenties op niveau 3 weerspiegelen. Vooropgesteld dat de studenten het hbo-bachelorniveau behalen in de opleiding, heeft het panel enkele punten van aandacht. Zoals de formulering van de vraagstelling bij onderzoeksopdrachten en het Nederlandse taalgebruik en schrijf- en rapportagevaardigheden van studenten. Met name het opstellen van een samenhangend betoog is voor verbetering vastbaar.

De opleiding heeft, net als het panel, opgemerkt dat de beoordelingsformulieren in verschillende gevallen summier worden ingevuld en dat een toelichting op de beoordeling veelal ontbrak. De producten laten zien dat studenten terecht een voldoende hebben gekregen, maar op welke wijze het cijfer tot stand komt, is voor het panel onduidelijk gebleven. Het panel is wel positief over de hoeveelheid overleg die docenten voeren over toetsing en beoordeling. Het panel heeft waardering voor de manier waarop de opleiding de externe examinatoren opleidt en begeleidt.

Het panel is positief over het voornemen van de examencommissie om steekproeven te gaan nemen uit beoordelingen en vraagt aandacht voor het uitvoeren van dit voornemen.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	9
2	Beoordeling	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	22
3	Eindoordeel over de opleiding	29
4	Aanbevelingen	31
5	Bijlagen	33
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	35
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	37
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	39
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	45
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	51
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	55
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	57

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Maatschappelijk werk en dienstverlening
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34616
3. Oriëntatie en niveau	Hbo-bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichting	Niet van toepassing
6. Varianten	Voltijd/deeltijd
7. Locatie	Nijmegen
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 19 juni 2007 Besluit NVAO: 9 september 2008
9. Code of conduct	Ja

Administratieve gegevens van de instelling

10. Naam instelling	Hogeschool voor Arnhem en Nijmegen
11. Status instelling	Bekostigd
12. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Aangevraagd in 2011, afronding verwacht in 2013

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval	Voltijd	43,4%	37,6%	35,7%	34,0%	29,1%	35,4%
	Deeltijd	16,7%	54,2%	25,8%	39,1%	20,7%	42,9%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Cohort		2005	2006	2007	2008
Uitval	Voltijd		18,3%	11,4%	17,3%
	Deeltijd		60,0%	45,5%	17,4%

Tabel 3: Rendement

Cohort		2004	2005	2006	2007
Rendement	Voltijd		80,0%	72,0%	83,0%
	Deeltijd		71,4%	30,0%	63,6%

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	55%	6%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	1:25
-------	------

Tabel 6: Contacturen

Geprogrammeerde onderwijstijd voltijd in klokuren					
<i>Bron: uitvraag bij instituutdirecteuren</i>					
		MWD			
		Leerjaar			
		P-fase	2	3	4
	Minorjaar in nominale studieroute (Graag een X in het betreffende jaar)				X
	1. Geprogrammeerde contacttijd waarbij de docent fysiek aanwezig is				
A	Hoorcolleges	50	77	16	2
B	Werkcolleges (en projectonderwijs, practica, trainingen)	285	209	73	205
C	Stagebegeleiding	14	14	26	3
D	Studiebegeleiding (bijv. inhoudelijke vragen, studieproblemen, SLB, afstuderen)	104	86	38	43
E	Tentamens/examens	88	42	0	2
F	Andere activiteiten onder fysieke begeleiding van een docent (bijv. excursies, studiereizen)	164	148	3	3
G	Geprogrammeerde contacttijd per studiejaar in klokuren (exclusief tentamentijd) = A+B+C+D+F	617	534	157	256
	2. Geprogrammeerde onderwijstijd voor zelfwerkzaamheid en stage				
J	Zelfstudie - individueel of in groepjes - waarbij de docent niet fysiek aanwezig is	1004,7	960	408,75	295,25
K	Stage/werkplekleren waarbij de docent niet fysiek aanwezig is	280	280	1200	560
	<i>1 Waarvan contacttijd in de vorm van stagebegeleiding door een door de opleiding geformaliseerde c.q. erkende/gecertificeerde begeleider</i>				
L	Scriptie/afstudeeronderzoek waarbij de docent niet fysiek aanwezig is	0	0	0	215
M	Overige activiteiten waarbij de docent niet fysiek aanwezig is (bijv. activiteiten onder leiding van ouderejaarsstudent of gastspreker)	16	4	4	4
N	Geprogrammeerde onderwijstijd voor zelfwerkzaamheid en stage per studiejaar in klokuren = J+K+L+M	1300,7	1244	1612,8	1074,3
	3. Totaal geprogrammeerde onderwijstijd	2006	1819	1769	1332
	Gemiddelde geprogrammeerde contacttijd per week per studiejaar in klokuren	24,7	21,3	78,3	127,8
	Gemiddelde geprogrammeerde contacttijd per week per studiejaar in klokuren			19,6	12,3
	nieuwe formule met correctie voor stagedagen (hierdoor wordt stage meegewogen in zuivere contacttijd)				
	Geprogrammeerde contacttijd (G) / (32 zuivere lesweken - Stage/werkplekleren(K)/40 uur)				
	correctie op nieuwe formule (stage wordt alleen voor het deel dat in de de zuivere lesweken plaatsvindt meegenomen in de correctie)				
	Geprogrammeerde contacttijd (G) / (32 zuivere lesweken - (32 zuivere lesweken/ 40 onderwijsweken * Stage/werkplekleren(K)/40 uur)				

Geprogrammeerde onderwijstijd deeltijdin klokuren					
Bron: uitvraag bij instituutdirecteuren					
		MWD			
		Leerjaar			
	P-fase	2	3	4	
	Minorjaar in nominale studieroute (Graag een X in het betreffende jaar)			X	
	1. Geprogrammeerde contacttijd waarbij de docent fysiek aanwezig is				
A	Hoorcolleges	38	37	18	2
B	Werkcolleges (en projectonderwijs, practica, trainingen)	233	175	252	118
C	Stagebegeleiding	14	24	24	24
D	Studiebegeleiding (bijv. inhoudelijke vragen, studieproblemen, SLB, afstuderen)	65	79	59	46
E	Tentamens/examens	5	5	0	1
F	Andere activiteiten onder fysieke begeleiding van een docent (bijv. excursies, studiereizen)	102	61	5	3
G	Geprogrammeerde contacttijd per studiejaar in klokuren (exclusief tentamentijd) = A+B+C+D+F	452	376	358	193
	2. Geprogrammeerde onderwijstijd voor zelfwerkzaamheid en stage				
J	Zelfstudie - individueel of in groepjes - waarbij de docent niet fysiek aanwezig is	1123,5	550,75	712,25	267
K	Stage/werkplekieren waarbij de docent niet fysiek aanwezig is	280	800	600	600
	¹ Waarvan contacttijd in de vorm van stagebegeleiding door een door de opleiding geformaliseerde c.q. erkende/gecertificeerde begeleider				
L	Scriptie/afstudeeronderzoek waarbij de docent niet fysiek aanwezig is	0	0	190	190
M	Overige activiteiten waarbij de docent niet fysiek aanwezig is (bijv. activiteiten onder leiding van ouderejaarsstudent of gastspreker)	4	2	2	2
N	Geprogrammeerde onderwijstijd voor zelfwerkzaamheid en stage per studiejaar in klokuren = J+K+L+M	1407,5	1352,8	1504,3	1059
	3. Totaal geprogrammeerde onderwijstijd	1864	1733	1862	1253
	Gemiddelde geprogrammeerde contacttijd per week per studiejaar in klokuren	18,1	31,3	21,1	193,1
	Gemiddelde geprogrammeerde contacttijd per week per studiejaar in klokuren	17,1	23,5	17,9	9,7

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

De opleiding wordt in twee varianten aangeboden (voltijd en deeltijd). De meeste onderdelen zijn op beide varianten van toepassing, daar waar de varianten van elkaar verschillen is dat expliciet in de tekst aangegeven.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Beroep

De opleiding leidt op tot maatschappelijk werker. Maatschappelijk werkers zijn werkzaam in organisaties die hulp en steun bieden aan mensen met lichamelijke, psychische, psychosociale problemen en/of materiële problemen. Ze werken onder meer in de (geestelijke) gezondheidszorg, het onderwijs, de reclassering, de jeugdzorg, jeugdbescherming, de sociale zekerheid, maatschappelijke opvang, buurthuizen en revalidatiecentra. Maatschappelijk werkers kunnen ook actief zijn in het ziekenhuismaatschappelijk werk, als schoolmaatschappelijk werker, als bedrijfsmaatschappelijk werker of zij zijn zelfstandig gevestigd.

Eindkwalificaties

De competenties van de opleiding zijn gebaseerd op het agogisch opleidingsprofiel (Vele takken, één stam, 1999) en het beroepsprofiel voor maatschappelijk werkers (NVMW, 2006). Op basis hiervan is een landelijk opleidingsprofiel MWD opgesteld (Herkenbaar en toekomstgericht 2.0, 2010). In het landelijk opleidingsprofiel is een body of knowledge opgenomen en zijn de competenties en beroepstaken uitgewerkt. Uit het *Opleidingsprofiel MWD* van de HAN blijkt dat zij aansluiten op het landelijk opleidingsprofiel. Bij het opstellen van het landelijk opleidingsprofiel is gebruik gemaakt van de Dublin descriptorren om de competenties en het hbo-bachelorniveau aan elkaar te relateren. Deze relatie is tevens aangetoond in het *Opleidingsprofiel MWD, HAN*.

De opleiding gaat uit van tien competenties en zeven beroepstaken. Beide zijn gerelateerd aan drie segmenten: 1) Directe en indirecte hulp- en dienstverlening, 2) Werken in en vanuit een arbeidsomgeving en 3) Werken aan professionaliteit en professionalisering. In bijlage 1 is een overzicht van de competenties en beroepstaken opgenomen.

Het panel stelt vast dat de competenties van de opleiding de landelijk vastgelegde afspraken weerspiegelen.

Betrokkenheid werkveld

De opleiding heeft op verschillende manieren contact met het werkveld. Het regionale werkveld is georganiseerd in de werkveldadviesraad en adviseert de opleiding over actuele ontwikkelingen in het werkveld. De werkveldadviesraad bestaat uit zeven leden uit verschillende werkvelden (onder andere uit: reclassering, jeugdzorg, huiselijk geweld, medisch maatschappelijk werk). Uit de notulen blijkt dat actuele ontwikkelingen uit de praktijk en binnen de opleiding besproken worden.

Daarnaast werkt de opleiding nauw samen met landelijke en regionale instellingen. Zo zijn convenanten afgesloten met de Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (landelijk) en NIM Maatschappelijk Werk (regionaal). In de convenanten is onder andere vastgelegd dat de organisaties structureel onderzoeksopdrachten uitzetten bij de opleiding. Het panel heeft daar voorbeelden van gezien. Het panel vindt het positief dat de opleiding contacten onderhoudt met het werkveld, zowel op landelijk als regionaal niveau.

Internationalisering

In 2011 is de opleiding een project Internationalisering gestart met als doel internationalisering verder te verstevigen en in te bedden in de opleiding. De opleiding hanteert hiervoor het begrip Internationalisation at home (internationalisering die erop gericht is alle studenten internationale competenties te laten ontwikkelen binnen de eigen landsgrenzen). Zo krijgt internationalisering in de onderwijseenheden aandacht door het gebruik van internationale literatuur, het gebruik van interculturele casuïstiek en het instituut organiseert elk jaar een 'international week'.

In het kader van het project heeft de opleiding een benchmark uitgevoerd met zes collega MWD-opleidingen. Uit de benchmark blijkt dat internationalisering zich landelijk in een beginstadium bevindt binnen de MWD-curricula. Op basis van een projectplan gaat de opleiding de komende jaren verder met de implementatie van Internationalisation at home.

Uitstroomprofiel Jeugdzorg

Als gevolg van veranderingen in het agogische werkveld, is de opleiding in 2012 gestart met het uitstroomprofiel Jeugdzorg. Het agogisch werkveld laat in de toekomst alleen geregistreerde jeugdzorgwerkers toe. Studenten die de opleiding met het Jeugdzorgprofiel hebben afgerond, kunnen zich registreren bij het Beroepsregister Agogisch en Maatschappelijk werk, binnen de kamer Jeugdzorger/Jeugdzorgwerker. Voor het werkgebied van de geestelijke gezondheidszorg gaan in de nabije toekomst vergelijkbare registratie-eisen gelden. Het panel vindt het positief dat de opleiding voornemens is hiervoor per 2014 een uitstroomprofiel aan te bieden.

Overwegingen en conclusie

De opleiding hanteert het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel bij de invulling van haar competenties. De competenties weerspiegelen de landelijk gemaakte afspraken, zo stelt het panel vast. Het panel heeft er waardering voor dat de opleiding zich bezint op het aanpakken van internationalisering in de opleiding, al is de ontwikkeling daarvan nog in het beginstadium.

Het panel waardeert de wijze waarop de opleiding zoekt naar een invulling van internationalisering, maar merkt op dat de verschillende aanzetten een overkoepelende visie nog ontberen.

Daarnaast is het panel positief over de structurele relatie die de opleiding onderhoudt met het landelijke en het regionale werkveld. Het werkveld is volop in beweging door decentralisaties, welzijn nieuwe stijl en bezuinigingen. Daarbij is de opleiding eerder volgend dan leidend in de (regionale) ontwikkelingen. Het panel vindt het uitstroomprofiel Jeugdzorg en het voornemen om een uitstroomprofiel Geestelijke gezondheidszorg aan te bieden, aansprekende voorbeelden van actuele ontwikkelingen in de opleiding. Het panel heeft geen duidelijk onderscheidende profilering ten opzichte van andere MWD-opleidingen aangetroffen. De opleiding heeft haar beoogde eindkwalificaties opgesteld en uitgewerkt, zoals dat van een MWD-opleiding verwacht mag worden. De opleiding laat basiskwaliteit zien op deze standaard, maar stijgt (nog) niet systematisch boven basiskwaliteit uit. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen voor beide varianten derhalve tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 2   Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Opbouw programma

De opleiding wordt aangeboden in twee varianten: voltijd en deeltijd. Beide varianten volgen inhoudelijk hetzelfde curriculum. Binnen de deeltijdvariant is een e-learningvariant opgezet. De e-learningvariant wordt afgebouwd vanwege onvoldoende instroom, er worden geen nieuwe studenten meer toegelaten en vanaf 2015 zal deze variant niet meer bestaan. Beide programma's bestaan uit 240 EC (210 EC voor de major en 30 EC voor de minor). Voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant vindt de minor in het vierde jaar plaats. De lesprogramma's bestaan uit vier periodes van tien weken, waarvan er acht lesweken zijn en twee tentamenweken. De onderwijseenheden zijn in de vorm van beroepstaken georganiseerd. Voltijdstudenten lopen vanaf het begin van de opleiding stage in het werkveld. Van deeltijdstudenten wordt verwacht dat zij over een relevante werkplek beschikken of anders stage lopen. Deeltijdstudenten zijn in de hoofdfase één dag per week op de opleiding voor lesactiviteiten en in de propedeuse zijn studenten ook maandagavond op de opleiding. Vakgebieden die in de opleiding aan de orde komen zijn onder andere: psychologie, sociologie, agogiek, levensbeschouwing/ethiek en organisatiekunde. In bijlage 2 is een overzicht van het curriculum van beide varianten opgenomen.

Vertaling competenties naar programma

De beroepstaken zijn uitgewerkt in drie niveaus. Aan het einde van niveau 1 zijn studenten hoofdfasebekwaam, aan het einde van niveau 2 afstudeerbekwaam en na het behalen van niveau 3 zijn studenten beroepsbekwaam.

Studenten werken in de propedeuse aan beroepstaken op niveau 1. In de hoofdfase werken zij in de meeste gevallen aan dezelfde beroepstaken, maar dan op niveau 2 en 3.

De competenties zijn gerelateerd aan de zeven beroepstaken (zie bijlage 1). Enkele voorbeelden van beroepstaken zijn: Psychische- en sociale hulpverlening (onder andere hulp bij opvoedings-, relatie- en verslavingsproblematiek) en Concrete & informatieve hulpverlening (onder andere hulp bij schulden en praktische problemen).

In het *Opleidingsprofiel MWD, HAN* zijn de beroepstaken gerelateerd aan de drie niveaus.

De beroepstaken zijn vervolgens uitgewerkt in onderwijseenheden. Een onderwijseenheid bestaat uit een integrale opdracht die leidt tot een beroepsproduct en ondersteunend onderwijs. Het ondersteunende onderwijs bestaat onder andere uit kennis (theorie en concepten) en vaardighedenonderwijs (bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining).

In de *Studiegids MWD* zijn onderwijseenheidsbeschrijvingen opgenomen. In de beschrijving zijn onder andere de volgende onderdelen opgenomen: relatie met competenties, beroepstaak, beroepsproduct, studiepunten, beoordelingscriteria, literatuur, samenhang met andere onderwijseenheden en de werkvormen. Het panel heeft waardering voor de uniforme wijze waarop de opleiding de onderwijseenheden heeft beschreven. De onderwijseenheidsbeschrijvingen zijn duidelijk en geven helder aan wat er in een onderwijseenheid wordt aangeboden. Ten opzichte van de vorige visitatie heeft de opleiding hard gewerkt aan verbetering op dit gebied, en met resultaat.

Kennis

In de Body of Knowledge (BOK) is de kennis die studenten gedurende de opleiding opdoen vastgelegd. De BOK is landelijk afgestemd en door de opleiding specifiek gekoppeld aan beroepstaken. De BOK wordt onder andere aan de hand van de voortgangstoets getoetst bij studenten (zie standaard 3).

Het kennisonderwijs vindt plaats als onderdeel van de onderwijseenheden en is ondersteunend aan de integrale opdracht. Het panel heeft van verschillende onderwijseenheden (niveau 1, 2 en 3) de lesinhoud bestudeerd. Het panel heeft duidelijk de opbouw in moeilijkheidsgraad en complexiteit herkend in het lesmateriaal. Verder heeft het panel de literatuurlijst van de opleiding bestudeerd en stelt vast dat alle basiswerken aanwezig zijn.

Actualiteit

De opleiding gebruikt onder andere artikelen om actuele ontwikkelingen in de lessen in te brengen. Door de werkervaring van docenten worden actuele cases ontwikkeld voor de voltijdstudenten. De deeltijdstudenten brengen vanuit hun eigen werkomgeving cases in. De vakken in de beroepstaak Onderzoek en innovatie zijn specifiek gericht op actuele ontwikkelingen in het vakgebied. Uit de gesprekken met afgestudeerden blijkt dat zij de opleiding actueel vinden en aan vinden sluiten op de beroepspraktijk.

Studenten melden het panel dat zij positief zijn over de gastdocenten die de opleiding inzet. Als voorbeeld noemen zij International Social Day, waarbij de opleiding twee gemeenteraadsleden heeft uitgenodigd.

Nederlands

De opleiding heeft duidelijk aandacht voor de beheersing van de Nederlandse taal bij studenten. Een voorwaarde voor de toelating tot niveau 3 is het behalen van een taaltoets. In de taaltoets komen aspecten van spelling en stijl aan de orde. Indien studenten blijvend moeite hebben met de Nederlandse taal, kan de opleiding hen doorverwijzen naar het HAN Talencentrum. Gedurende de opleiding worden acht beroepsproducten, naast op inhoud, getoetst op de Nederlandse taal. Ondanks deze inspanningen van de opleiding, heeft het panel bij verschillende beroepsproducten opmerkingen over het taalgebruik van studenten. Deze opmerkingen slaan niet alleen op spelling, maar ook op zinsbouw en stijlaspecten. Binnen het Instituut Sociale Studies waar de opleiding onder valt, is een project gestart om de ambitie (alle studenten beheersen Nederlands op niveau C1 van het Europees referentiekader) waar te maken. Het taalonderwijs zal vanaf 2014 als versterkte leerlijn in het programma worden aangeboden. Het panel vindt het positief dat de opleiding een nieuwe docent Nederlands (universitair taalkundige) heeft aangetrokken.

Beroepsvaardigheden

Het aanleren van beroepsvaardigheden is onderdeel van het ondersteunende onderwijs in onderwijsseenheden. In oefensessies of specifieke trainingen leren studenten beroepsvaardigheden aan. De opleiding maakt gebruik van acteurs bij het oefenen van beroepsvaardigheden binnen de opleiding. De acteurs zijn gespecialiseerd in het spelen van cliënten. Zij worden ingezet in lessen en bij het afnemen van toetsen. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij deze manier van oefenen waarderen in de opleiding. De opleiding heeft ruim aandacht voor het reflecteren van studenten op hun professionele handelen. Het panel heeft uit de gesprekken met studenten begrepen dat zij de hoeveelheid reflectie te veel vinden en daarmee vinden dat zij het doel voorbij schiet. Het panel juicht het toe dat de opleiding heeft aangegeven de hoeveelheid reflectie in de opleiding te gaan verminderen.

Stage

Voltijdstudenten lopen vanaf het begin van de opleiding stage (praktijkwerk). Het eerste en het tweede jaar werken zij in beide jaren 8 uur per week gedurende 35 weken in de beroepspraktijk. In het derde jaar zijn studenten 30 uur per week gedurende 40 weken werkzaam in de beroepspraktijk en het laatste jaar is afhankelijk van de keuze voor de minor en de wijze waarop studenten het onderzoek en innovatieproject invullen. Tijdens de stage werken studenten aan verschillende beroepsproducten, waarbij zij de input en ervaringen uit de stage gebruiken.

Deeltijdstudenten kunnen hun eigen werkplek gebruiken voor het praktijkwerk. De werkplek dient wel te voldoen aan de eisen zoals die per niveau in de studiegids gesteld zijn. In het geval dat deeltijdstudenten de eigen werkplek niet kunnen gebruiken, dan moeten zij een stageplaats zoeken. Deeltijdstudenten besteden in het eerste jaar ten minste 8 uur per week gedurende 35 weken aan het praktijkwerk, in het tweede jaar ten minste 20 uur per week gedurende 40 weken en in het derde en vierde jaar (niveau 3) ten minste 20 uur per week gedurende 60 weken (exclusief de minor en het project onderzoek en innovatie).

In de *Studiegids MWD* zijn de eisen voor de praktijkwerkplek per competentieniveau voor beide varianten duidelijk opgenomen. De borging van de kwaliteit van stageplaatsen/praktijkwerkplekken wordt geregeld door het praktijkbureau. Zij controleren of de praktijkplaats voldoet aan de gestelde eisen. Voor de stage in het derde jaar controleert de praktijkdocent de praktijkplaats nadrukkelijk op geschiktheid voor de student.

In de eisen die gelden voor de praktijkbegeleiding van de student (op locatie) is een duidelijk opgaande lijn te zien. Op niveau 3 dient de begeleider zelf over een hbo-mwd diploma te beschikken en als professional bij de praktijkwerkplek werkzaam te zijn. Op niveau 1 en 2 zijn de eisen iets minder scherp gesteld, maar de begeleider moet wel kennis van en ervaring in het maatschappelijke werk/agogische beroep hebben. Het panel vindt het positief dat per niveau is aangegeven aan welke eisen de praktijkwerkplek en de begeleiding moet voldoen. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij de eisen helder vinden. Gedurende de stage komt de begeleider vanuit de opleiding drie keer op het bedrijf om de voortgang van de student te bespreken.

Houding

Uit de contacten van de opleiding met stageplaatsen blijkt dat voltijdstudenten niet altijd over de gewenste (beroeps-)houding beschikken. Daarop heeft de opleiding de leerlijn basisvaardigheden in het eerste jaar ingevoerd. Verder is de opleiding momenteel de Body of attitude and skills (BOAS) aan het ontwikkelen, om de gewenste (beroeps-)houding van studenten meer gestalte te geven. Het panel waardeert de inzet van de opleiding op dit aspect. Er ligt volgens het panel nog een uitdaging voor de opleiding om houdingsaspecten te expliciteren en toetsbaar te maken.

Praktijkgericht onderzoek

Voor het beroep van de maatschappelijk werker is een onderzoekende houding van groot belang. De opleiding werkt gedurende de gehele opleiding aan het ontwikkelen van praktijkgerichte onderzoeksvaardigheden bij studenten. In de onderwijseenheid methodisch werken wordt bijvoorbeeld aandacht besteed aan vraagverheldering, probleemanalyse en probleemdefiniëring. In de beroepstaak Signaleren en Actie ondernemen, komen vanaf niveau 1 het ontwerpen van onderzoek en het zoeken, interpreteren en beoordelen van literatuur aan de orde. Op niveau 3 staat praktijkgericht onderzoek centraal in de beroepstaak Onderzoek en Innovatie.

Het panel stelt vast dat studenten gedurende de opleiding voorbereid worden op het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek in het laatste jaar van de opleiding. Het panel heeft over de uitvoering enkele opmerkingen (zie standaard 3), maar de voorbereiding in het curriculum vindt het panel in orde. Het zou wat het panel betreft wat meer expliciet aangegeven mogen worden waar in het curriculum aandacht is voor praktijkgericht onderzoek, zodat er een duidelijke leerlijn ontstaat.

Aansluiting op de vooropleiding

Studenten kunnen vanuit mbo-4, havo en vwo of door het toelatingsonderzoek voor studenten van 21 jaar en ouder instromen in de opleiding. De opleiding kent een september- en een februari-instroom. Sinds het studiejaar 2010-2011 heeft de opleiding ingevoerd dat aspirant-studenten een motivatiebrief opstellen en een startgesprek met de opleiding voeren.

Naar aanleiding daarvan geeft de opleiding een advies om te starten met de opleiding of om de keuze te heroverwegen. Uit het gesprek met studenten blijkt dat de aansluiting op de vooropleiding in orde is. Zij geven wel aan dat ze moesten wennen aan meer zelfstudie.

De opleiding biedt geen collectieve, verkorte studieroutes aan voor studenten met een relevante vooropleiding. Studenten kunnen zelf vrijstellingen aanvragen. Zij leveren daarvoor een portfolio aan en voeren een gesprek met een examiner. De examiner schrijft een advies en op basis daarvan beslist de examencommissie over de eventueel te verlenen vrijstellingen. Het panel heeft enkele dossiers van studenten met vrijstellingen bestudeerd en stelt vast dat de opleiding hierin zorgvuldig te werk gaat.

Keuzemogelijkheden

Studenten kunnen zich specialiseren door stages, de minor, het onderzoek en innovatieproject en eventueel de keuze voor het uitstroomprofiel. Door de keuze voor de praktijkwerkplek kunnen studenten zelf richting geven aan de invulling van beroepsproducten. De opleiding biedt daarnaast mogelijkheden om deel te nemen aan een HonoursLab wat door de HAN gefaciliteerd wordt. Het panel heeft in het gesprek met studenten en afgestudeerden gesproken over het honourstraject en daaruit blijkt dat zij het honourstraject niet kennen. Het panel ziet het als een gemiste kans voor de opleiding dat studenten het traject niet kennen, omdat het voor studenten een mooie manier is om te excelleren en zich te onderscheiden.

Studenten die het uitstroomprofiel Jeugdzorg kiezen, volgen het reguliere MWD-programma, ingekleurd met jeugdzorg-specifieke vakken. De inkleuring zit in de invulling van de minor, het praktijkwerk en het onderzoek- en innovatieproject. Tijdens de praktijkwerkperiode zijn er vier extra inhoudelijke terugkomdagen, er gelden specifieke eisen voor de praktijkplaats en de keuze voor de minor wordt beperkt tot vier minoren die gericht zijn op jeugdzorg. Het onderzoek- en innovatieproject wordt uitgevoerd via het lectoraat 'Werkzame factoren in de jeugdzorg'.

Didactisch concept en werkvormen

De opleiding heeft het didactisch concept vastgelegd in *Didactisch concept MWD*. Het belangrijkste uitgangspunt is dat de opleiding competentiegericht is ingericht. Het ontwikkelen van competenties wordt in een zo realistisch mogelijke context gedaan aan de hand van authentieke beroepstaken. In elke onderwijseenheid komen vaardigheden, kennis en de integratie van beide aan de orde. Studenten werken bijvoorbeeld in groepen of individueel aan projecten, oefenen gesprekken in simulaties, maken cases en krijgen vaardigheidstrainingen.

Het panel heeft waardering voor de opbouw van het programma. Het didactisch concept zit logisch en consistent in elkaar. Het panel heeft een duidelijke opbouw in de beroepstaken herkend en stelt vast dat studenten een afwisselend onderwijsaanbod volgen.

Begeleiding

Gedurende de opleiding sturen studenten steeds meer hun eigen leerproces en neemt de begeleiding vanuit de opleiding af. In de leerlijn professionele ontwikkeling (niveau 1, 2 en 3) werken studenten aan hun eigen ontwikkeling in relatie tot de beroepscompetenties. De student wordt begeleid door de studieloopbaanbegeleider. De student maakt met de studieloopbaanbegeleider bijvoorbeeld afspraken over opgelopen vertraging, keuzemogelijkheden of ontvangt coaching op maat. Wanneer studenten specifieke of persoonlijke problemen hebben, kunnen zij worden doorverwezen naar de senior studieloopbaanbegeleider of naar de studentpsycholoog.

Tijdens de stage of praktijkwerkperioden krijgen studenten supervisie. De supervisie is erop gericht om vragen die de student in de praktijk tegenkomt te bespreken. Op niveau 3 wordt tevens gewerkt met een virtual learning community (VLC). De VLC is een online klas waar studenten elkaar helpen en feedback geven op beroepsproducten.

De begeleiding van deeltijdstudenten verloopt, om praktische redenen, tussen de lesmomenten door vooral digitaal. Uit het gesprek met (deeltijd-) studenten blijkt dat zij tevreden zijn met de begeleiding vanuit de opleiding. In een enkel geval is de begeleiding niet altijd meteen beschikbaar door deeltijdaanstellingen van begeleiders/docenten. Het panel heeft in de verschillende gesprekken met afgestudeerden en studenten vernomen dat er vanuit de opleiding veel aandacht is voor de studenten. Docenten zijn betrokken bij de ontwikkeling van studenten. Studenten waarderen de begeleiding vanuit de opleiding en de mogelijkheden die er zijn als aanvullende voorzieningen nodig zijn.

Docententeam

De opleiding is verdeeld in beroepstaakteams die onder leiding staan van een beroepstaakcoördinator. De curriculumcoördinator van de opleiding bewaakt het overzicht van het geheel aan beroepstaken. De onderwijsmanager, de beroepstaakcoördinatoren en de curriculumcoördinator vormen het managementteam van de opleiding.

Het docententeam bestaat uit 56 medewerkers. Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding een flinke groei van studentenaantallen doorgemaakt (van 576 studenten in 2006 tot 1096 studenten in 2012). Gevolg daarvan is dat het aantal nieuwe docenten gelijkelijk meegegroeid is (van 19 fte naar 46 fte). Het panel heeft deze kwestie met de docenten besproken. Er zijn de laatste jaren veel nieuwe (jonge) docenten aan het team toegevoegd. Voor deze nieuwe docenten heeft de opleiding een inwerkprogramma uitgewerkt. Het inwerkprogramma beslaat een studiejaar en kan verlengd worden. Het inwerkprogramma bestaat onder andere uit het voeren van individuele gesprekken met de coach en uit groepsinterviews. Nieuwe docenten krijgen extra uren om zich gedegen in te werken. De opleiding verdient een compliment voor de wijze waarop zij de afgelopen jaren haar docententeam heeft vormgegeven. Het panel heeft kennisgemaakt met een hecht docententeam. De opleiding heeft een goed inwerkprogramma voor de nieuwe docenten uitgewerkt. Het inwerken van nieuwe docenten vraagt wel veel van de zittende docenten, maar zij geven ook aan dat de nieuwe docenten met een aanstekelijk enthousiasme aan de slag gaan.

Het docententeam beschikt in ruim voldoende mate over actuele werkervaring en actuele werkveldcontacten, zo stel het panel op basis van het *Overzicht kwalificaties docenten* vast. Docenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij verschillende docentstages uitvoeren. De afgestudeerden geven in het gesprek aan dat zij positief zijn over de actuele werkervaring en kennis van docenten. Studenten geven tevens aan dat docenten goed op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen.

Docenten blijven op de hoogte van het vakgebied en ontwikkelingen binnen het onderwijs door maandelijkse professionaliseringsbijeenkomsten. Als voorbeeld geven docenten aan dat zij de beoordelingsformulieren besproken hebben en getraind zijn in de wijze waarop de formulieren ingevuld moeten worden. Uit het gesprek met docenten blijkt dat zij regelmatig overleg voeren over de inhoud van het programma en over de beoordeling van studenten. Studenten geven in het gesprek aan dat de docenten voldoende op de hoogte zijn van de inhoud van andere vakken.

Op basis van het *Overzicht kwalificaties docenten* stelt het panel tevens vast dat de docenten, zowel inhoudelijk als didactisch, gekwalificeerd zijn voor het geven van het onderwijs. Docenten hebben voldoende vakinhoudelijke kennis en 76 procent van de docenten beschikt over een didactische aantekening, 11 procent is met een dergelijke cursus bezig.

Voorzieningen

Het panel heeft een rondleiding gehad door het gebouw waar de opleiding haar onderwijs verzorgt. Voor de opleiding zijn geen vakspecifieke voorzieningen nodig. De opleiding is gevestigd in een vleugel van een van de gebouwen op de campus in Nijmegen en maakt gebruik van de algemene faciliteiten. De docenten hebben een werkplek binnen deze vleugel. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij tevreden zijn over de voorzieningen. Het panel stelt vast dat de voorzieningen van de opleiding in orde zijn en studenten in staat stelt het onderwijs te volgen.

Overwegingen en conclusie

Het panel is positief over de opbouw van het programma voor beide varianten. De opleiding heeft hard gewerkt aan de uniforme opzet van onderwijseenheden en de beschrijving daarvan. Het panel herkent een duidelijke opbouw in complexiteit in de beroepstaken. Een punt van aandacht is het gebruik van de Nederlandse taal, ondanks alle inspanningen die de opleiding al levert.

Het panel heeft waardering voor de wijze waarop de opleiding de eisen voor de praktijkwerkplek en de praktijkbegeleiding naar de competentieniveaus heeft uitgewerkt. Onder andere door de controle op deze eisen borgt de opleiding het buitenschoolse deel van de opleiding. Het panel waardeert de inzet van de opleiding op de houdingsaspecten van studenten.

De opleiding kan de leerlijn onderzoek meer expliciet in het curriculum aanwijzen, maar de basisvaardigheden zijn opgenomen in het programma. De opleiding gaat zorgvuldig om met vrijstellingen. Er mag wel meer aandacht besteed worden aan de herkenbaarheid van het honourstraject voor excellerende studenten. Uit de gesprekken blijkt dat er in de opleiding veel aandacht is voor de begeleiding van studenten.

Het panel heeft kennisgemaakt met een betrokken docententeam. Het panel is onder de indruk van het hechte docententeam dat de opleiding de laatste jaren heeft gevormd. Docenten zijn voldoende op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het werkveld en vakgebied. Zij zijn gekwalificeerd om het onderwijs te verzorgen, zowel inhoudelijk als didactisch. Gezien de groei van het docententeam en specifieke problemen die daarmee kunnen samenhangen, vindt het panel het een prestatie hoe het docententeam op de huidige wijze functioneert. Docenten overleggen veel met elkaar en weten dan ook wat er in andere lessen gebeurt.

Concluderend stelt het panel vast dat de opleiding erin slaagt een prima samenhangende leeromgeving aan te bieden aan studenten van beide varianten. Studenten worden uitgedaagd en werken via reële beroepsproducten aan hun competentieontwikkeling. Het panel heeft enkele aandachtspunten voor de opleiding zoals: de aandacht voor Nederlandse taal, de herkenbaarheid van het honourstraject en het expliciteren van de onderzoeksleerlijn. Daarentegen is het panel dermate enthousiast over het programma, de docenten, de voorzieningen, de aandacht voor buitenschools leren en de betrokkenheid bij de begeleiding van studenten dat het panel vindt dat het oordeel goed op zijn plaats is. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen voor beide varianten derhalve tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

<i>De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.</i>
--

Bevindingen

Toetsbeleid

De opleiding heeft het toetsbeleid vastgelegd in de *Beleidsnotitie, toetsing en beoordeling MWD, 2012*. Het belangrijkste uitgangspunt is competentiegericht toetsen, waarbij in de meeste gevallen de competenties als geheel aan de orde komen. Iedere onderwijseenheid wordt afgesloten met toetsen. De competenties zijn de basis voor de beoordelingscriteria. Uit de competentie-overzichten die het panel bestudeerd heeft, blijkt dat alle competenties op elk niveau ten minste één maal getoetst worden. Het panel stelt vast dat de opleiding een ruime hoeveelheid aan toetsen hanteert, waardoor het voor externen een ingewikkeld systeem is om te doorgronden. Het panel juicht het voornemen van de opleiding toe om het toetssysteem te vereenvoudigen.

Toetsen

De opleiding hanteert verschillende vormen van toetsen, zoals: handelingsdemonstraties, beroepsproducten, reflecties, verslagen, beoordelingsgesprekken, kennistoetsen, integrale toetsen en de Nederlandse taaltoets. Het panel heeft verschillende beroepsproducten en kennistoetsen op elk niveau bestudeerd. Het panel stelt vast dat de vormen van toetsen goed bij het niveau passen dat getoetst wordt. De toetsen sluiten aan op de lesstof. Net als bij de lesstof (standaard 2) is ook in de toetsen een opbouw in complexiteit herkenbaar.

De Body of knowledge wordt getoetst aan de hand van de voortgangstoets. Elk leerjaar krijgen studenten drie keer een voortgangstoets voorgelegd, waardoor zij gedurende de opleiding regelmatig met de body of knowledge geconfronteerd worden. Na elke toets krijgt de student feedback: op wat ze al weten, hoe de score zich verhoudt tot klasgenoten en wat de voortgang is ten opzichte van het vorige toetsmoment. Het panel is positief over deze vorm van kennis toetsen gedurende de opleiding.

De integrale toetsen sluiten een behaald niveau (1, 2, 3) van de student af. Er vindt een criteriumgericht interview plaats op basis van een portfolio, waarin de student het niveau laat zien, bijvoorbeeld aan de hand van beroepsproducten.

Beoordeling

Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij de beoordelingscriteria helder vinden. Zij melden wel dat de oordelen van docenten wel eens verschillen. Naderhand wordt voor studenten met behulp van mondelinge feedback van de docent duidelijk hoe het cijfer tot stand kwam en waar eventuele verschillen vandaan komen. Uit de gesprekken blijkt dat de docenten veel aandacht hebben voor feedback-/terugkomenten.

De opleiding heeft, net als het panel, opgemerkt dat de beoordelingsformulieren in verschillende gevallen summier worden ingevuld en dat een toelichting op de beoordeling veelal ontbrak. Alle docenten hebben daarop de afgelopen jaren een externe training gevolgd over het hanteren van de beoordelingsformulieren. De teamleider gaat toezien op het invullen van de formulieren, bij regelmatig overtreden wordt de desbetreffende docent daarop aangesproken. Het panel is er nog niet van overtuigd dat de sturing op het invullen van de formulieren en de aandacht die daarvoor vanuit het management is, zal leiden tot het daadwerkelijk veranderen van gedrag van docenten. Op basis van de gesprekken vraagt het panel zich af wat de consequenties voor docenten zijn, als zij zich niet aan de nieuwe regels houden. Het panel vraagt hiervoor nadrukkelijk de aandacht van de opleiding.

Overigens is het panel verder positief over het gemeenschappelijke kwaliteitsbesef en de wijze waarop de docenten met toetsing en beoordeling omgaan. Docenten gaan zeer regelmatig met elkaar in gesprek over de beoordeling van studenten.

Borging

Het panel heeft opgemerkt dat de opleiding ruim aandacht besteedt aan het bepalen van validiteit en betrouwbaarheid in de beoordeling en toetsing, zo blijkt uit de gesprekken en uit de notitie *Maatregelen ter behoeve van objectiviteit*.

Twijfelgevallen worden bijvoorbeeld besproken met collega's voordat de cijfers definitief zijn en voor de afname van toetsen is er intercollegiaal overleg.

Een toetsconstructeur stelt in opdracht van het managementteam nieuwe toetsen op. De nieuwe toets en de beoordelingsformulieren worden door de werkgroep toetsen en beoordelen gecontroleerd op een aantal vaste onderdelen. Zo wordt bekeken of de cesuur duidelijk is en of er een heldere doorvertaling is van de eindkwalificaties naar de beoordelingscriteria. Het managementteam stelt de toets uiteindelijk vast.

De examencommissie van het instituut (EC ISS) borgt de kwaliteit van het examen- en toetsprogramma van de opleiding. De commissie bestaat uit acht leden. Elke opleiding uit het instituut is vertegenwoordigd, aangevuld met een extern lid van het CITO. De examencommissie benoemt examinatoren en let daarbij op niveau en vakgebied. De examencommissie moet motiveren waarom de examinerator geschikt is voor het afnemen van het betreffende examen. Het panel vindt het positief dat veel aandacht uitgaat naar de selectie van de juiste examinatoren.

Binnen de EC ISS zijn enkele subcommissies actief, zoals een subcommissie examinatoren en een subcommissie toetsing. Daarnaast is een dagelijkse commissie actief, bestaande uit leden van de EC ISS, die vergaderstukken voorbereidt en enkele administratieve onderdelen verwerkt. De EC ISS heeft enkele taken gemandateerd aan de examenadviescommissie MWD (EAC). De examencommissie bestaat uit vier leden en de voorzitter is tevens lid van de EC ISS. De EAC handelt onder andere vrijstellingsverzoeken en bezwaarschriften af.

Het panel heeft gesproken met vertegenwoordigers van beide commissies en van de werkgroep toetsen en beoordelen. Naar aanleiding van het gesprek is bij het panel de indruk ontstaan dat de rollen en taken tussen de verschillende commissies wat door elkaar heen lopen. Uit het gesprek blijkt daarnaast dat de examencommissie voornemens is om steekproeven bij de afstudeergesprekken uit te voeren. Het panel juicht dit voornemen toe en vraagt nadrukkelijk de aandacht voor uitvoering van dit voornemen.

Vorbereiding op afstuderen

Uit het gesprek met afgestudeerden blijkt dat zij gedurende de opleiding duidelijk zijn voorbereid op het afstuderen. In het tweede jaar wordt een begin gemaakt met de voorbereiding op het uitvoeren van onderzoek (probleemanalyse). In de onderwijseenheid Kwaliteit en Beleid (tweede jaar) werd in een groep een onderzoekje gedaan en in het derde jaar werd voor Kwaliteit en Beleid een individueel onderzoek gedaan. In de voorbereiding op het afstuderen was het voor hen duidelijk welke criteria voor het afstuderen gelden.

Opbouw afstudeerfase

De afstudeerfase van de opleiding bestaat uit het behalen van de beroepstaken op niveau 3. De richtlijnen voor het afstuderen zijn vastgelegd in *Handleiding toetsing en beoordeling N3, 2010*. Studenten maken beroepsproducten die horen bij de beroepstaken. Er worden onder andere beroepsproducten van de volgende beroepstaken op niveau 3 getoetst:

Psychosociale hulpverlening, Concrete en informatieve hulpverlening, Casemanagement, Signaleren en actie ondernemen, Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling en Onderzoek

en innovatie. Na het afronden van de beroepsproducten volgt een integrale toets. De integrale toets bestaat uit een criteriumgericht interview waarin de student laat zien dat hij de competenties beheerst. De basis voor het interview vormt het portfolio dat de student gedurende de laatste twee jaar van de opleiding heeft samengesteld. Daarnaast reflecteert de student op elke competentie van de opleiding.

De opleiding gaat het afstuderen per studiejaar 2012-2013 aanpassen. De integrale toets krijgt een grotere rol en bestaat uit:

- Het demonstreren van twee kritische beroepssituaties verdeeld over drie beroepssegmenten.
- Het presenteren van een gekozen aanpak in een casus (direct in de toets, in een gesimuleerde omgeving).
- Een beoordelingsgesprek, de mondelinge verantwoording van onderdeel 1 en 2. In het gesprek verdedigt de student tevens stellingen op basis van de paper uit de onderwijseenheid Onderzoek en Innovatie.

De integrale toets wordt afgenomen door een docent en een externe examiner, zowel in de huidige situatie als in de nieuwe situatie. De externe examiner komt uit het werkveld en wordt door de opleiding geschoold. De voorbereiding op deze taak vanuit de opleiding is goed, aldus een externe examiner in het gesprek met het panel. Het begint met een zorgvuldige selectie, een sollicitatieprocedure en elk jaar wordt de training herhaald. De training bestaat uit het oefenen van gesprekken, een toelichting op de criteria en de beoordeling. Het panel is positief over de zorgvuldige wijze waarop de opleiding de externe examinatoren opleidt en begeleidt. Daarnaast is het panel positief over de wijzigingen die de opleiding in het afstuderen heeft aangebracht. Met name de hoeveelheid te bestuderen materiaal in het portfolio zal afnemen. De verzwaarde integrale toets is daar een prima vervanging voor, aldus het panel.

Werkwijze panel beoordelen eindniveau

De afgelopen twee jaar (2011-2013) zijn ongeveer 350 studenten afgestudeerd. De opleiding heeft de afgelopen twee jaar van 100 studenten het afstudeerdossier bijgehouden. Normaal gesproken worden deze producten aan de student teruggegeven. Het panel heeft van vier studenten het afstudeerdossier vooraf door de opleiding toegezonden gekregen (twee deeltijd en twee voltijd). Het panel heeft daarnaast van alle 350 studenten de cijferlijst ontvangen en uit de 100 samengestelde dossiers een selectie gemaakt van 13 voltijddossiers en 2 deeltijddossiers. Op basis van de totale cijferlijst stelt het panel vast dat de 100 dossiers willekeurig zijn gekozen. Bij de selectie door het panel is rekening gehouden met een evenwichtige spreiding tussen zeer goede, goede en voldoende afstudeerwerken.

Het panel heeft, gezien de hoeveelheid aan beroepsproducten, moeite gehad met bepalen welke producten het eindniveau van de opleiding weerspiegelen. Voorafgaand aan het bezoek heeft het panel daarop en overzicht gemaakt van de beroepstaken, welke competenties daarmee worden getoetst en de bijbehorende producten van studenten. Het panel heeft van de vier studenten zeven beroepsproducten gekozen die samen alle competenties afdekken.

Het panel heeft de dossiers van de vier studenten voorafgaand aan de visitatie intensief bestudeerd en in het vooroverleg besproken. Het panel heeft vervolgens haar conclusies uit het vooroverleg gespiegeld aan de geselecteerde dossiers (13 voltijd en 2 deeltijd). In bijlage 6 is een overzicht van de geselecteerde dossiers opgenomen.

Oordeel panel afstudeerdossiers

Het panel heeft in de dossiers geen verschillen tussen de voltijd- en de deeltijdvariant aangetroffen. Onderstaande bevindingen gelden dan ook voor beide varianten. Het panel stelt vast dat de beroepsproducten zeer relevant zijn voor het vakgebied. Het panel merkt daarbij op dat soms op basis van één casus verschillende beroepsproducten zijn uitgewerkt. Het panel is van oordeel dat de beroepsproducten voldoende complexiteit laten zien en de competenties op niveau 3 weerspiegelen. Vooropgesteld dat de studenten het hbo-bachelorniveau behalen in de opleiding, heeft het panel enkele punten van aandacht. In de producten waarbij een praktijkgericht onderzoek is gedaan, valt het panel op dat de vraagstelling beter geformuleerd kan worden. Er wordt veel gebruik gemaakt van wat-vragen in plaats van waarom-vragen en door de vraagstelling anders te formuleren, is nog meer diepgang mogelijk. Het panel plaatst kanttekeningen bij het Nederlandse taalgebruik en schrijf- en rapportagevaardigheden van studenten (zie standaard 2). Met name het opstellen van een samenhangend betoog is voor verbetering vastbaar.

Beoordeling afstuderen

De beoordeling van de afstudeerdossiers wordt per beroepsproduct gedurende de opleiding uitgevoerd door de docenten. De reflectie van de praktijkbegeleider wordt als advies meegenomen in de beoordeling. Aan het eind van de opleiding vindt de integrale toets op niveau 3 plaats. De integrale toets wordt afgenomen door een docent en een externe (getrainde) examiner. Beide examinatoren beoordelen de student eerst afzonderlijk en komen daarna gezamenlijk tot een oordeel.

Het panel heeft de beoordelingen bij de beroepsproducten bestudeerd en stelt vast dat het voor het panel moeilijk is geweest het oordeel van de opleiding te herleiden. Zoals eerder gesteld, is er weinig toelichting op de beoordeling opgenomen op de beoordelingsformulieren. De formulieren zijn opgesteld met indicatoren, waarbij de examinatoren --/+/++ kunnen invullen. Op welke wijze zij van deze notatie tot een cijfer komen, is voor het panel niet duidelijk. De opleiding heeft het beoordelingsformulier overigens per september 2012 aangepast.

Het panel heeft enkele beoordelingen van groepsopdrachten aangetroffen, waarbij de individuele inbreng van studenten voor het panel niet helder was. Overigens is het panel het in de meeste gevallen eens met de beoordeling van de opleiding. Hoewel sommige cijfers aan de hoge kant zijn, waren alle dossiers voldoende.

Afgestudeerden geven in het gesprek met het panel aan dat zij de beoordeling eerlijk en onafhankelijk vinden, maar dat zij meer concrete feedback hadden gewenst. Zij zijn positief over de mondelinge feedback, maar hadden dat graag schriftelijk gezien. Afgestudeerden geven tevens aan dat de opleiding goed aansluit op het beroepenveld. Zij melden het panel

dat het functioneren op competentieniveau 3 meer zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, overstijgend denken en analyseren betekent.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding over afwisselende toetsen beschikt. Daarnaast heeft de opleiding een ruime hoeveelheid toetsen, wat het systeem ingewikkeld maakt. De nieuwe manier van afstuderen en het voornemen om het toetsstelsel te vereenvoudigen juicht het panel toe. De toetsen sluiten inhoudelijk goed aan op de geboden lesstof en het desbetreffende competentieniveau. Het panel is positief over toetsinstrumenten als de voortgangstoets en de integrale toets.

Het panel vraagt nadrukkelijk de aandacht van de opleiding voor het beter toelichten of verantwoorden van de beoordeling van studenten. De producten laten zien dat studenten terecht een voldoende hebben gekregen, maar op welke wijze het cijfer tot stand komt, is voor het panel onduidelijk gebleven. De afgestudeerden gaven aan dat zij daar gedurende de opleiding meer behoefte aan hadden. Het panel is wel positief over de hoeveelheid overleg die docenten voeren over toetsing en beoordeling. Het panel heeft waardering voor de manier waarop de opleiding de externe examinatoren opleidt en begeleidt. Het panel is positief over het voornemen van de examencommissie om steekproeven te gaan nemen uit beoordelingen en vraagt aandacht voor het uitvoeren van dit voornemen.

Het panel heeft moeite gehad met de keuze van beroepsproducten om het eindniveau van de opleiding vast te stellen. Na bestudering van de competentie-overzichten heeft het panel verschillende afstudeerdossiers en beroepsproducten bekeken en vastgesteld dat de dossiers het hbo-bachelorniveau weerspiegelen. De producten zijn beroepsrelevant en voldoende complex. De opleiding kan nog aandacht besteden aan het formuleren van de vraagstelling in onderzoeksproducten en aan de schrijf- en rapportagevaardigheden van studenten.

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard en dat zij nog wat werk te verzetten heeft om boven basiskwaliteit uit te stijgen. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen voor beide varianten tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel Voltijd	Oordeel Deeltijd
1 <i>Beoogde eindkwalificaties</i>	Voldoende	Voldoende
2 <i>Onderwijsleeromgeving</i>	Goed	Goed
3 <i>Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende	Voldoende

Overwegingen en conclusie

De standaarden 1 (beoogde eindkwalificaties) en 3 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) zijn voor beide varianten met 'voldoende' beoordeeld. Standaard 2 (onderwijsleeromgeving) is voor beide varianten met 'goed' beoordeeld.

Het eindoordeel van een opleiding kan alleen 'goed' zijn als ten minste twee standaarden met 'goed' zijn beoordeeld, waaronder standaard 3, *Beoordelingskaders Accreditatiestelsel hoger onderwijs, NVAO (22 november 2011)*. Derhalve beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van beide varianten van de bestaande hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk werk en Dienstverlening van de Hogeschool voor Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Het panel raadt de opleiding aan de komende periode aandacht te besteden aan:

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

- Het verder implementeren van het project Internationalisering.
- Het uitwerken van een specifieke profilering voor de MWD-opleiding bij de HAN.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

- Het correct gebruik van de Nederlandse taal bij studenten.
- Het vergroten van de herkenbaarheid van het honourstraject bij studenten.
- Het expliciteren van de onderzoeksleerlijn in het programma.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

- Het uitvoeren van het voornemen om het toetsstelsel te vereenvoudigen.
- Het beter invullen van de beoordelingsformulieren en daarbij de toelichting of verantwoording van de beoordeling duidelijk weer te geven.
- Vaardigheden voor studenten om de vraagstelling beter te formuleren in onderzoeksproducten.
- De schrijf- en rapportagevaardigheden van studenten.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

BEROEPSTAKEN COMPETENTIES		Segment 1			Segment 2		Segment 3		
		Directe en indirecte hulp- en dienstverlening			Werken in en vanuit een arbeidsomgeving		Werken aan professionaliteit en professionalisering		
		Psychosociale hulpverlening	Concrete en informatieve hulpverlening	Casemanagement	Signaleren en actie ondernemen	Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling	Professionele ontwikkeling	Onderzoek en Innovatie	
Segment 1	Directe en indirecte hulp- en dienstverlening aan cliënten	1. Contact leggen, oriënteren en analyseren: Contact leggen met cliënten, zich oriënteren op vragen, problemen en mogelijkheden van cliënten en in dialoog hun vragen en problemen analyseren en diagnosticeren	X	X	X				
		2. Ontwerpen: Op basis van een analyse en een diagnose en in dialoog met de cliënt doelen formuleren en een plan van aanpak ontwerpen, gericht op het tot zijn recht komen van de cliënt in wisselwerking met zijn of haar omgeving	X	X	X				
		3. Uitvoeren, evalueren en bijstellen van een hulpverleningsplan: Methodisch het ontworpen plan van aanpak uitvoeren en voortdurend evalueren: informatieve en psychosociale hulpverlening geven aan cliënten.	X	X	X				
		4. Signaleren en werken voor cliënten: Factoren en ontwikkelingen in omgeving en maatschappij die problemen voor cliënten en doelgroepen veroorzaken, signaleren en beïnvloeden door deze onder de aandacht te brengen van verantwoordelijke instanties en initiatieven te nemen tot preventieve activiteiten en belangenbehartiging.				X			
Segment 2	Werken in en vanuit een arbeidsomgeving	5. Samenwerken: In mono- dan wel multidisciplinair teamverband samenwerken met vrijwilligers, medewerkers en functionarissen zowel binnen als buiten de arbeidsorganisatie.	X	X	X	X	X		
		6. Leiding en begeleiding geven: Leiding en (werk)begeleiding geven aan vrijwilligers en medewerkers.			X		X		
		7. Organisatorische voorwaarden scheppen: Voor de hulp- en dienstverlening noodzakelijke beheersmatige activiteiten verrichten en organisatorische voorwaarden creëren en bewaken.	X	X	X	X	X		
		8. Bijdragen aan de (beleids)ontwikkeling en kwaliteitsverbetering: In en vanuit de eigen arbeidsomgeving een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het beleid met betrekking tot de hulp- en dienstverlening en de zorg voor kwaliteit van de hulp- en dienstverlening.					X		
Segment 3	Werken aan professionaliteit en professionalisering	9. Ontwikkeling van de eigen professionaliteit: De eigen professionaliteit blijvend ontwikkelen door reflectie op het eigen beroepsmatig handelen en actief zoeken naar nieuwe ontwikkelingen.	X	X	X	X	X	X	
		10. Bijdragen aan professionele ontwikkeling van het beroep: Bijdrage leveren aan ontwikkeling en profilering van het beroep en de beroepsuitoefening van maatschappelijk werk en dienstverlening met behulp van praktijkgericht onderzoek.	X			x		X	X

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

1 ^e jaar Propedeuse Niveau 1	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Voltijd Deeltijd	Methodisch werken MTW (12,5)	Outreaching- en wijkgericht werken OWW (7,5)	Concrete en informatieve hulpverlening CIH1 (12,5)	Signaleren en actie ondernemen-1 SIA1 (7,5)
		Taak- en ervaringsgericht werken TEW (5)		Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling KBO1 (7,5)
	Leerlijn professionele ontwikkeling LPO1 (7,5)			

2 ^e jaar Niveau 2	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Voltijd Deeltijd E-learning	Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling KBO2 (5)	Casemanagement CAM (7,5)	Signaleren en actie ondernemen SIA2 (7,5)	Groepsmaatschappelijk werk GMW (5)
	Drang en dwang DWD (7,5)	Concrete en informatieve hulpverlening CIH2 (5)	Systeem- en oplossingsgericht werken SYO (7,5)	Omgevingsgericht werken OMG (7,5)
	Leerlijn professionele ontwikkeling LPO2 (7,5)			

3 ^e jaar Niveau 3	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Voltijd	Werken met, namens en voor Cliënten Psychosociale hulpverlening 3 (22,5), Concrete en informatieve hulpverlening 3 (7,5), Casemanagement 3 (7,5)			
	Integreren taken en methodieken (ITM), Multidisciplinair (MUL), Ernstige problemen (EPR), Nieuwe methodieken (NME)			
	<i>(Shift B ook voor studenten Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerk met 4 extra terugkomdagen!)</i>			
	-----		Signaleren en actie ondernemen SIA3 (7,5)	
	Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling KBO3 (7,5)			
Leerlijn professionele ontwikkeling LPO3 (7,5)				
Deeltijd	Werken met, namens en voor cliënten Psychosociale hulpverlening 3 (22,5), Concrete en informatieve hulpverlening 3 (7,5), Casemanagement 3 (7,5)		Onderzoek en Innovatie ONI (30)	
	Integreren taken en methodieken	Ernstige problemen		
			Signaleren en actie ondernemen SIA3 (7,5)	
	Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling KBO3 (7,5)			
	Leerlijn professionele ontwikkeling LPO3 (7,5)			
E-learning	Werken met, namens en voor Cliënten Psychosociale hulpverlening 3 (22,5), Concrete en informatieve hulpverlening 3 (7,5), Casemanagement 3 (7,5)		Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling KBO3 (7,5)	
	Signaleren en actie ondernemen SIA3 (7,5)			
	Leerlijn professionele ontwikkeling LPO3 (7,5)			

4 ^e jaar Niveau 3	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Voltijd	Minor (30)		Onderzoek en Innovatie ONI (30)	
	Leerlijn professionele ontwikkeling LPO3 – 4 ^e jaar			
Deeltijd	Onderzoek en Innovatie ONI (30)		Minor (30)	
	Werken met, namens en voor cliënten Psychosociale hulpverlening 3 (22,5), Concrete en informatieve hulpverlening 3 (7,5), Casemanagement 3 (7,5)			
	Nieuwe methodieken	Multidisciplinair		
Leerlijn professionele ontwikkeling LPO3 – 4 ^e jaar				
E-learning	Onderzoek en Innovatie ONI (30)		Minor (30)	
	Leerlijn professionele ontwikkeling LPO3 – 4e jaar			

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer drs. C.J.M. van Dongen

De heer Van Dongen is ingezet als panellid vanwege zijn auditdeskundigheid, zijn onderwijsdeskundigheid en zijn ervaring als voorzitter. Hij heeft in totaal ongeveer 10 audits meegemaakt, vooral voor sociale opleidingen, waarin zich ook zijn domeindeskundigheid bevindt. De heer Van Dongen beschikt over onderwijsdeskundigheid door zijn ervaring als onderwijzer en zijn ervaring als vormingswerker voor werkende jongeren. Vanaf 1991 tot 2007 is hij werkzaam geweest bij Avans Hogeschool, waarvan gedurende twee jaar als docent en verder als hoofd opleiding en directeur bij de Academie voor Sociale Studies en haar rechtsvoorgangers. De heer Van Dongen heeft domeindeskundigheid op het gebied van hogere sociale en agogische opleidingen en van hogere pedagogische opleidingen. Door zijn vele internationale studiereizen beschikt de heer Van Dongen tevens over internationale deskundigheid. Voor deze visitatie is de heer Van Dongen aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie en over de werkwijze van NQA. De heer Van Dongen heeft ervaring als voorzitter bij visitaties in het hoger onderwijs. Hij heeft in juni 2011 de interne training voor voorzitters gevolgd. In de training is hij geïnformeerd over de opzet van het nieuwe accreditatiestelsel en daarnaast zijn ervaringen tussen voorzitters onderling uitgewisseld.

Opleiding:

1991	Doctoraal Pedagogische wetenschappen, studierichting Sociale Pedagogiek, VU, Amsterdam
1981	Acte Pedagogiek MO-B, studierichting Sociale Pedagogiek/Andragogiek, Katholieke Leergangen, Tilburg
1977	Acte Pedagogiek MO-A, studierichting Sociale Pedagogiek/Andragogiek, Katholieke Leergangen, Tilburg
1971	Pedagogische Academie diploma
1966	ULO-A diploma

Werkervaring:

1991 – heden	Avans Hogeschool: <ul style="list-style-type: none"> - 1 jaar docent en daarna Hoofd opleiding CMV - Mede-directeur AGM Academie voor Gedrag en Maatschappij tot februari 2004 - Mede-directeur AvSS Academie voor Sociale Studies (Breda en Den Bosch samen) tot april 2006 - Directeur ASH Academie voor Sociale Studies 's-Hertogenbosch tot oktober 2007 - Senior Beleidsadviseur Avansbreed
1976 – 1991	Stichting Brabants Steunpunt Jeugdwelzijn (B.S.J., nu K2). Gedurende 7 jaar als consulent en 8 jaar als coördinator van het provinciaal Bureau Open Jeugd- en Jongerenwerk (B.O.J.J.) één van de organisaties binnen de federatieve stichting B.S.J.
1975 – 1976	Vormingswerk Werkende Jongeren te Waalwijk
1973 – 1975	Onderwijzer basisschool St.Aloysius te Oisterwijk

Studiereizen:

- Frankrijk, Nancy over Multiculturaliteit
- USA, Washington, Rochester, Wisconsin, Chicago en Austin, studiereis langs universiteiten mbt Total Quality Management; met terugkoppelingsweekend in Zürich
- Griekenland, Athene, Europese Onderwijs Conferentie over thema Jeugd
- Litouwen, Vilnius, op universiteit aldaar uitwisseling mbt sociaal cultureel werk
- Marokko, Casablanca, Rabat, Fez, studiereis met Marokkaanse studenten van Avans Hogeschool, incl. bezoek aan universiteit Al Akhawayn
- USA, Atlanta, Educause Conferentie
- Aarhus(Den), 13-15 april 2011, EUA Annual Conference: Investing today in talent for tomorrow
- Stockholm (Zwed),26-28 mei 2011, Academia Europaea and Wenner-Gren foundations, Symposium: The role of trust in higher education: Ethical and quality standards in research and teaching

Overig:

Voorzitter Medezeggenschapsraad en Schoolbestuur (basisschool)

Voorzitter Brede Welzijnsstichting in Drunen

Voorzitter Landelijke Commissie Vakantieverblijven Jantje Beton

Dagvoorzitter diverse studiedagen/symposia

De heer dr. M. Stam

De heer Stam is voornamelijk ingezet vanwege zijn ruime kennis van en ervaring in het werkveld Social Work, Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, Culturele en Maatschappelijke Vorming. Zijn promotieonderzoek betrof de wisselwerking tussen het leren van hbo-docenten en van de instituten waarbinnen ze werkzaam zijn. De heer Stam was jarenlang docent Nederlands en communicatieve vaardigheden en is naast curriculummanager MWD bij de HvA lector van het onderzoeksprogramma Outreachend werken en innoveren bij Kenniscentrum Social Work HvA. Hij heeft kaders ontwikkeld voor de specialisatie Cultureel Ondernemen voor de opleiding CMV van de HvA. De heer Stam is momenteel actief als 'boundary crosser' d.w.z. het verkennen van samenwerking tussen opleidingen en werkveld op het gebied van methodiekontwikkeling en innovatieve projecten. Hij beschikt over internationale deskundigheid door het leveren van bijdragen aan ISCAR, ENSACT en Earli-conferenties en hij is betrokken bij verschillende Grundtvig-projecten (een Europees platform internationaliseren in het onderwijs). De heer Stam heeft door opleiding en werkervaring kennis van de accreditatiesystematiek. Daarnaast is hij aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van accreditatie in het hoger onderwijs en de werkwijze van NQA.

Opleiding(en)

2008 proefschrift: Leren van innoveren
2001 – 2007 promotieonderzoek naar 'de lerende docent'
1968 - 1975 Doctoraal Nederlandse taal- en letterkunde, richting taalbeheersing

Werkervaring:

2012 – heden Lector outreachend werken en innoveren
2006 – 2012 Leider onderzoeksprogramma Outreachend werken, preventie en herstel Kenniscentrum Social Work HvA
2006 – heden Curriculummanager MWD HvA

- 2003 – 2006 Onderzoeker bij HvA naar leren van docenten en instituten
- 2000 – 2006 Stafleidingszorg en onderwijsinnovatie bij MWD HvA
- 1974 – 2000 Docent Nederlands en coördinator onderwijsontwikkeling bij respectievelijk de sociale Academie CICSa en de HvA (rechtsopvolger)

Onderzoek:

A. Praktijkontwikkeling

- 2009 – heden Onderzoek naar en implementatieadvies over versterking eigen kracht (kinderen, jongeren en ouderen in nationaal en internationaal perspectief)
- 2009 – heden Onderzoek naar en implementatieadvies over de inzet van ervaringswerkers in de maatschappelijke opvang en de ggz
- 2009 – heden Onderzoek naar en implementatieadvies over kennis- en praktijkontwikkeling in de maatschappelijke opvang
- 2009 – heden Onderzoek naar en implementatieadvies over jongerenwerk nieuwe stijl (hangjongeren, tienermoeders, zwerfjongeren)
- 2009 – heden Onderzoek naar en implementatieadvies over werken met eigen kracht, zelfredzaamheid en cliëntsturing in praktijken van ex-daklozen, maatschappelijke steunsystemen, loketten zorg en samenleven
- 2009 – 2010 Onderzoek naar en implementatieadvies over samenwerking tussen informele en formele krachten rond multiprobleemgezinnen, zwerfjongeren en geïsoleerd levende burgers
- 2008 Onderzoek naar en organisatieadvies over integratietrajecten van zwerfjongeren

B. Onderwijsontwikkeling

- 2009 – heden Onderzoek naar en implementatie van Welzijn Nieuwe Stijl en de rol van bachelor- en masteropleidingen
- 2008 – heden Onderzoek naar en organisatieadvies over leren en ontwikkelen in de sociale sector (docenten, sociaal werkers, woonbegeleiders)
- 2007 – heden Management van innovatie van opleidingen (bachelor & master social work)
- 2006 – 2009 Onderzoek naar en organisatieadvies over voorkomen van huisuitzettingen

Publicaties:

- 2012 M. Stam - Geef de burger moed. Verslag van onderzoek van Amsterdamse Wmo-werkplaats
- 2012 M. Stam c.a. Outreachend besturen in tijden van transitie. Uitgave Movisie, Utrecht
- 2011 Stam, M. - What and how do social professionals learn from innovating their own practice. ISCAR conference, Rome
- 2010 Stam, M - Karthuizer: research practices that empower the sharing of responsibility between social professionals and citizens. ISCAR Symposium, Berlin
- 2009 Stam, M., Metze, R., Sedney, P. & Hauwert, S. - Outreachend werken bij dreigende huisuitzetting. Eindverslag RAAK-onderzoek. Hogeschool van Amsterdam: Praktijk- en onderzoekscentrum De Karthuizer.
- 2008 Stam, M, Miedema, W. - Leren van innoveren. Wat en hoe leren docenten van het innoveren van het eigen onderwijs? Assen.
- 2007 Stam, M. - Professional development: an Activity-Theoretical study of expansive learning in good practices. EARLI conference, University of Cyprus.

Mevrouw C.M. de Waard MSW

Mevrouw De Waard is ingezet als panellid vanwege haar deskundigheid op het gebied van maatschappelijk werk en dienstverlening. Zij is manager/procescoördinator van Centrum voor Jeugd en Gezin in Houten, waar zij is gestart als coördinator van het Zorgteam en lokaal adviesloket, en dat doorontwikkeld is naar Centrum voor Jeugd en Gezin. In de periode 2008-2010 was zij coördinator van de provinciale pilot gezinscoaching. Daarvoor was zij docente propedeuse social work en MWD bij Hogeschool Utrecht. Voor deze visitatie heeft mevrouw De Waard onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2009 – 2011 Master Social Work, Pro Education/HVA, Cum Laude.
1998 – 1999 HBO MWD, De Horst Driebergen
1986 – 2009 Diverse post-HBO en postacademische korte opleidingen op methodisch inhoudelijk gebied bij PAO, RINO, Transact o.a.
1982 – 1986 HBO Inrichtingswerk, Mikojel: de Jelburg

Werkervaring:

2007 – heden Coördinator Zorgteam en lokaal adviesloket, doorontwikkeld naar Centrum voor Jeugd en Gezin, sinds 2010 manager/procescoördinator van Centrum voor Jeugd en Gezin.
2006 – 2008 Docent propedeuse social work en MWD op Hogeschool Utrecht
1999 – 2007 School/jeugdmaatschappelijk werk, Utrecht, VSO en Stichting Stade
1992 – 1999 UMC Utrecht, Dagbehandeling jeugdpsychiatrie; sociotherapeut
1987 – 1992 Meisjeshuis Het Baken, Utrecht, groepsleidster
1986 – 1987 Crisisopvang De Dijk, Utrecht (inval)

Overig:

2012 – heden redactie Maatwerk
2008 – 2012 bestuurslid Stichting Omgangshuis Houten
2008 Projectplan schoolmaatschappelijk werk PO te Utrecht
2006 – 2008 bestuurslid: Nederlandse Vereniging Voor Maatschappelijk Werkers

Publicaties:

“De professional in het CJG”: Maatwerk augustus 2012
“Een CJG met en voor Ouders”: Ouderschap en Ouderbegeleiding, nr 3 2012.

De heer S. Bax

De heer Bax is ingezet als studentlid. Hij volgt de hbo-bachelor voltijdse opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening bij Hogeschool Utrecht te Amersfoort, waar hij betrokken is bij de kwaliteit van de opleiding door middel van periode evaluaties, sessies omtrent de ‘Ideale HU’, klankbordgroep en interne audit. Ook is hij aangesteld als studentvoorlichter en aangesteld geweest als HUIlikes projectlid. De heer Bax is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Bax aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2011 – 2014 Bachelor Maatschappelijk Werk- en Dienstverlening
 2010 – 2011 Propedeuse Social Work
 2008 – 2010 Ondernemer/Manager Detailhandel niveau 4 MBO
 2004 – 2008 VMBO-TL

Werkervaring:

2012 – heden Voorlichting geven aan potentiële studenten in dienst van de HU
 2012 – 2013 Tactus Verslavingszorg, stagiair maatschappelijk werker
 2012 – 2013 HUlikes projectlid, vertegenwoordiger HU Amersfoort (aanstelling van 0,4 fte vanuit de Hogeschool Utrecht): positieve berichtgeving via social media
 2012 Leger des Heils, betaalde vakantiekracht woonbegeleider harddrugsverslaafden
 2011 Leger des Heils, stagiair woonbegeleider harddrugsverslaafden
 2011 Barman bij de Babbel Barneveld
 2010 – 2011 Stagiair dak- en thuislozen werkproject
 2010 Stagiair assistent bedrijfsleider horeca bij tuincafé intratuin
 2008 – 2010 Barnies Barneveld, restaurant/cafetaria, diverse werkzaamheden

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong

Mevrouw De Jong is ingezet als NQA-auditor. Zij is sinds 2005 werkzaam als auditor en adviseur bij NQA. Zij is ervaren in het uitvoeren van visitatie- en adviestrajecten in het hoger onderwijs. Daarnaast is zij betrokken bij interne projecten van NQA, zoals de standaardisering van interne bedrijfsprocessen, de bijbehorende logistieke processen en digitalisering. Mevrouw De Jong adviseert daarnaast bij het opstellen en implementeren van een integraal kwaliteitssysteem. En zij heeft een auditsysteem voor een scholingsfonds ingericht. Ook is zij verantwoordelijk voor de panelsamenstelling voor visitaties. Sinds 2010 is accountmanagement onderdeel van haar takenpakket. Vanuit haar opleiding en ervaring heeft mevrouw De Jong kennis van organisatorische, didactische en onderwijskundige processen. Mevrouw De Jong heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining Hoger Onderwijs. In 2010 heeft zij deelgenomen aan de NVAO-training en is zij gecertificeerd secretaris.

Opleiding

2012 – heden Post-hbo leergang Bedrijfskunde verkort bij Avans+
 2000 – 2004 Educatie- en Kennismanagement in de Groene Sector aan de Stoas Hogeschool te Den Bosch.

Werkervaring

2005 – heden Netherlands Quality Agency, auditor/adviseur.
 2004 – 2005 Essent, dossieranalist, afdeling debiteuren en incasso.
 Sogeti Nederland B.V., administratief medewerker, afdeling offerteafhandeling.
 2003 – 2004 Afstudeerstages:
 Onderzoek naar de adviesbehoefte van stagebieders binnen de bloemenbranche. Uitkomsten in een onderzoeksrapport gepresenteerd aan Aequor.
 Nieuwe structuur aangebracht in avondopleiding voor Dutch Flower Arranger en de daarbijbehorende docenten- en studentenhandleidingen geschreven.
 2000 – 2004 Diverse stages in het Middelbaar Beroepsonderwijs als docent en lesstofontwikkelaar.

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dinsdag 23 april 2013

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
12.30 uur	Ontvangst	Joke Pol (onderwijsmanager) en Esther den Hartog (projectleider)
12.30 – 13.30 uur	Lunch en kennismaking	Panel
13.30 – 18.30 uur	Materiaalbestudering	Panel
16.00 – 16.30 uur	Rondleiding	Joke Pol, onderwijsmanager Pauline Taken, docent 2 studenten
16.30 – 17.00 uur	Spreekuur voor studenten en docenten ¹	

¹ Op het spreekuur hebben zich twee personen gemeld. Het panel heeft één ingebrachte kwesties met de opleiding besproken. De opleiding heeft aangegeven dat er sprake is van een incident en dat met deze persoon naar een passende oplossing gezocht wordt. Het panel heeft deze kwestie dan ook als incident beschouwd.

Woensdag 24 april 2013

Tijdstip	Onderdeel	Gespreksdeelnemers	Jaar en onderwijseenheid waarin wordt les gegeven	Functie
08.30 – 09.15u.	Blok 1: afstuderen	Drs. Erna Bahlman	1 ^e jr: kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, leerlijn basisvaardigheden, Leerlijn professionele ontwikkeling 2 ^e jr: kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, leerlijn professionele ontwikkeling, signaleren en actie ondernemen 4 ^e jr: onderzoek en innovatie	Docent
		Marianne Lenkhoff Bc.	2 ^e jr: OMG 3 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling, conferenties 4 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling	Docent Beroepstaakcoördinator en MT-lid
		Drs. Caroline Meulenber	1 ^e jr: concrete en informatieve hulpverlening 2 ^e jr: casemanagement, concrete en informatieve hulpverlening, leerlijn professionele ontwikkeling 3 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling, conferenties 4 ^e jr: onderzoek en innovatie, leerlijn professionele ontwikkeling	Docent Lid lectoraat seksediversiteit in het onderwijs
		Drs. Ellen Schuurman	2 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling 3 ^e jr: uitstroomprofiel jeugdzorg, leerlijn professionele ontwikkeling, kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, onderzoek en innovatie 4 ^e jr: onderzoek en innovatie	Hoofddocent Beroepstaakcoördinator en MT-lid
		Drs. Inge Smit	3 ^e jr: onderzoek en innovatie 4 ^e jr: onderzoek en innovatie, leerlijn professionele ontwikkeling,	Docent
		Willem Verstijnen Bc.	1 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling 2 ^e jr: concrete en informatieve hulpverlening 3 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling, conferenties 4 ^e jr: onderzoek en innovatie, leerlijn professionele ontwikkeling, conferenties, minor	Docent Werkgroep Toetsing en beoordeling (vz.)

		Externe werkveld vertegenwoordigers:		
		Margrit Dethmers Drs.		Inspectie voor de gezondheidszorg: senior inspecteur
		Marijke Maas Bc.		Supervisor Tot 2008: Medisch maatschappelijk werk Plurijn: Leidinggevende Maatschappelijk werker
		Namen	Opleidingsgegevens	Vooropleiding
09.30 – 10.15u.	Blok 2: afstudeerfase	<i>Alumni:</i>		
		Alieke de Boer	Afgestudeerd: 25-06-2012, deeltijd	
		Sacha Cremer	Afgestudeerd: 20-08-2012, voltijd	
		Hatice Kilicsoy	Afgestudeerd: 25-06-2012, deeltijd	
		Ivy Vervoort	Afgestudeerd: 25-06-2012, voltijd	
		<i>4^e jaars:</i>		
		Simon Hotterbeekx	4 ^e jaars voltijd	Havo
		Mascha Ronckers	4e jaars deeltijd	SPH HBO MDGO verpleging LHNO
		Jim Rimmel	4e jaars deeltijd	Opleiding tot instructeur (Didactische opleiding) Technische opleiding Luchtmacht MTS Energietechniek MAVO

10.30 – 11.15u.	Blok 3: propedeuse en hoofdphase	Rosa Feuilletau de Bruyn	3 ^e jaars voltijd, volgt uitstroomprofiel jeugdzorg	Havo
		Ramon Hermans	2 ^e jaars voltijd	VWO Sociologie, Universiteit 1 jaar (niet afgerond)
		Annemarieke van Hussel	2 ^e jaars voltijd, zij-instromer MBO, vrijstelling 1e jaar MWD	MBO verpleegkunde
		Marlou Bender	2 ^e jaars voltijd	SPH (1 jaar, geen diploma) Verpleegkunde niveau 4
		Harold van Mullem	1 ^e jaars deeltijd	HEAO Nima A/B (1 jaar, geen diploma) MEAO Bedrijfsadministratie
		Glenn v/d Heijden	1 ^e jaars voltijd, student met functiebeperking, studievertraging	Havo
11.30 – 12.15u.	Gesprek met docenten	Marianne de Bruijn Bc.	1 ^e jr. leerlijn basisvaardigheden, leerlijn professionele ontwikkeling	Docent Coach nieuwe docenten Lid lectoraat seksediversiteit in het onderwijs
		Hassan Ghoumid Bc.	1 ^e jr. Leerlijn professionele ontwikkeling, methodisch werken, outreachend- en wijkgericht werken	Docent
		Sanne Gruyters MA.	1 ^e jr: methodisch werken, outreachend- en wijkgericht werken 2 ^e jr: casemanagement, dwang en drang, leerlijn professionele ontwikkeling, omgevingsgericht werken, systeem- en oplossingsgericht werken 3 ^e jr: conferenties 4 ^e jr: conferenties	Docent
		Herman Janssen Msc.	1 ^e jr: kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, leerlijn basisvaardigheden, leerlijn professionele ontwikkeling, methodisch werken 2 ^e jr: groepsmaatschappelijk werk, leerlijn professionele ontwikkeling, signaleren en actie ondernemen 3 ^e jr: kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, conferentie	docent Coördinator e-learning

		Marinda Mark Ma.	1 ^e jr: concrete en informatieve hulpverlening, kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, leerlijn basisvaardigheden, leerlijn professionele ontwikkeling, signaleren en actie ondernemen 2 ^e jr: casemanagement 3 ^e jr: conferenties	Docent
		John Nijhuis Bc.	1 ^e jr: taak- en ervaringsgericht werken 2 ^e jr: systeem- en oplossingsgericht werken 3 ^e jr: conferenties, leerlijn professionele ontwikkeling 4 ^e jr: leerlijn professionele ontwikkeling	Docent Jaarcoördinator 3 ^e en 4 ^e jaar Coördinator team ondersteuners en MT-lid
		Miranda Reymer Ma.	1 ^e jr: taak- en ervaringsgericht werken 2 ^e jr: systeem- en oplossingsgericht werken 3 ^e jr: conferentie, leerlijn professionele ontwikkeling 4 ^e jr: onderzoek en innovatie	Docent
		Paulien Taken Msc.	1 ^e jr: outreachend- en wijkgericht werken 2 ^e jr: kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, casemanagement, leerlijn professionele ontwikkeling 3 ^e jr: kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling, leerlijn professionele ontwikkeling conferentie 4 ^e jr: onderzoek en innovatie	Docent Lid werkgroep Internationalisering
12.15 – 13.15u.	Lunchpauze & overleg			
			Functie	
13.15 – 14.00u.	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	Joke Pol Bc.	Opleidingsmanager MWD	
		Marianne Lenkhoff Bc.	Beroepstaakcoördinator, MT-lid MWD	
		Drs. Ellen Schuurman	Beroepstaakcoördinator, MT-lid MWD	
		Drs. Kathelijne van Kammen	Directie Instituut Sociale Studies	
		Drs. Jetty Schaap	Directie Instituut Sociale Studies	

			Functie	
14.15 – 15.00u.	Blok: Borging	Pieter van Leeuwen	Voorzitter Examencommissie ISS	
		Mr. Frank Hendriks	Voorzitter Examenadviescommissie MWD	
		Maritza Gerritsen Bc.	Lid Examenadviescommissie MWD	
		Drs. Liesbeth Ulijn	Lid Opleidingscommissie en Kwaliteitszorgcoördinator MWD	
		Willem Verstijnen Bc.	Werkgroep toetsing en beoordeling (vz.)	
		Lieneke Ebbe	Student-lid Opleidingscommissie MWD	
		Maaïke Borsboom MA.	Manager NIM Maatschappelijk Werk MWD: Externe toezichthouder en lid Werkgroep adviesraad	
15.15-15.45	Eventuele extra gesprekken			
15.45-16.45	Beoordelingsoverleg panel			
			Functie	
16.45-17.30	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, incl. afronding	Joke Pol Bc.	Opleidingsmanager	
		Marianne Lenkhoff Bc.	Beroepstaakcoördinator, MT-lid MWD	
		Drs. Ellen Schuurman	Beroepstaakcoördinator, MT-lid MWD	
		Drs. Kathelijne van Kammen	Directie Instituut Sociale Studies	
		Drs. Jetty Schaap	Directie Instituut Sociale Studies	

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Standaard 1

Document
Uitvoeringsorganisatie en besturingsstructuur MWD
Opleidingsprofiel MWD
Herkenbaar en toekomstgericht 2.0
Vele Takken een stam, 1999
Projectplan ontwerp en implementatie leerlijn praktijkgericht onderzoek
Internationalisering curriculum MWD, conclusies en aanbevelingen
Benchmark internationalisering MWD
Notulen WAR
Convenant NVMW
Convenant NIM
Kwaliteitszorgplan ISS
Kwaliteitszorgplan MWD
Beleid alumnivereniging MWD
GGZ agoog beroepscompetentieprofiel HBO

Standaard 2

Document
Studiegids MWD
Opleidingsprofiel MWD
Stagecontract MWD
Overzichtsdocument BOK in het programma MWD
notitie kennis (theorie) in curriculum en toetsing bij HAN MWD
Literatuurlijst MWD
Projectplan ontwerp en implementatie leerlijn praktijkgericht onderzoek
Handleiding professionele ontwikkeling niveau-2
Handleiding professionele ontwikkeling en supervisie niveau-3
MWD Handleiding Praktijkleren
Notulen MT MWD
Notulen MERA
Uitvoeringsorganisatie en besturingsstructuur MWD
Projectplan taalbeleid ISS
Didactisch concept MWD
Handleiding LPO
Notitie instroom en vrijstellingenbeleid ISS
NSE 2012
Jaarverslag kwaliteitszorg 2011
Evaluatie LPO 2011-2012
Strategisch beleidsplan ISS
Overzicht personeel MWD
MWD personeels- en formatiebeleid 2012-2013
Overzicht professionaliseringbijeenkomsten 2012-2013
Medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) 2012
Kwaliteitszorgplan ISS-MWD

Standaard 3

Document
Toetsbeleidsplan
Toetsprogramma MWD
Format beoordelingsformulieren MWD
Feedbackformat beoordelingsformulieren 2012-2013
Verslagen toetsafname
Maatregelen ten behoeve van betrouwbaarheid
Beleidsplan examencommissie ISS
Reglement examencommissie ISS
Werkplan werkgroep toetsing en beoordeling 2012-2013
Voorstel deskundig worden en blijven als examinerator bij MWD
Notitie kennis (theorie) in curriculum en toetsing bij HAN MWD
Jaarverslag kwaliteitszorg 2011
Werkgevers en alumni rapportage 2012 MWD
Toetsing bij MWD vanuit een historisch perspectief
Werkwijze en bijstelling beoordelingsformulieren MWD 2012-2013
Handleiding toetsing en beoordeling Niveau 3, 2010
Onderwijs en examenreglement MWD
Handleiding PO-3 en supervisie
Verslagen beoordelaarsoverleg integrale toets-3
Verslagen externe geïmplementeerden

De met de Kritische Reflectie meegestuurde documenten, eveneens digitaal beschikbaar gesteld:

Kritische reflectie MWD

Opleidingsprofiel MWD 2013-2016

Studiegids 2012-2013 MWD

Opleidingsstatuut Instituut Sociale Studies 2012-2013

Herkenbaar en toekomstgericht 2.0

Vele takken, één stam

Beroepsprofiel van de maatschappelijk werker

Beroepscode voor de maatschappelijk werker

Beleidsnotitie toetsing en beoordeling

Toetsing bij MWD vanuit een historisch perspectief

Overzicht personeel MWD; het menselijk kapitaal van de opleiding

Literatuurlijst MWD 2012-2013

Maatregelen ten behoeve van objectiviteit

Studiehandleidingen 2012-2013: niveau 3

- Kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling (voltijd/deeltijd)
- Leerlijn professionele ontwikkeling en supervisie (voltijd/deeltijd)
- Onderzoek en Innovatie (voltijd/deeltijd)
- Praktijkleren voltijd
- Praktijkleren deeltijd
- Signaleren en actie ondernemen (voltijd/deeltijd/E-learning)
- Werken met, namens en voor cliënten: virtual learning community (voltijd)
- Werken met, namens en voor cliënten (deeltijd)

Toetsing en beoordeling

Contacten met het werkveld:

- Werkveldadviesraad ledenlijst
- Praktijkinstellingen MWD studiejaar 2012-2013
- Convenanten NIM en NVMW

Cijferlijsten niveau 3 van alle afgestudeerden van de afgelopen twee jaar (juni 2011- maart 2013)

Lijst met door de opleiding geselecteerde afstudeerdossiers van 100 afgestudeerden

4 afstudeerdossiers

De volgende informatie lag extra ter inzage tijdens de visitatie:

Een dummy dossier Integrale Toets 3 (vanaf juni 2013)

Recente activiteiten op het gebied van internationalisering

Informatie over uitstroomprofiel JZ

Informatie over studiestartgesprekken bij MWD

Informatie over niveau 1 en niveau 2 van een aantal onderwijseenheden

De door het panel opgevraagde 15 afstudeerdossiers

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Door het panel geselecteerd:

456146	voltijd
427882	voltijd
431067	voltijd
442459	voltijd
438040	e-learning
444332	voltijd
457817	voltijd
452777	voltijd
415711	voltijd
458479	deeltijd
473785	voltijd
453489	voltijd
461280	voltijd
461112	voltijd
426673	voltijd

Door de opleiding geselecteerd:

459325	voltijd
459000	voltijd
456559	deeltijd
72679	deeltijd

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

006A2013.16 MWD

Instelling: HAN.

Visitatiedatum: 24-4-2013

Ondergetekende: J. G. Pol

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: Onderwijsmanager MWD

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum: 04-04-13

Fran Kaimmen
Altechte Sociale Studies